

Vejledning til arbejdet med principper i dagtilbudsbestyrelser¹

¹ Vejledningen er inspireret af "Hæfte 4, Skolebestyrelsens arbejde, Principper til styring af skolen" Skole og forældre. Landsorganisationen for forældre i folkeskolen

Hvorfor arbejde med principper i dagtilbudssammenhæng?

Ifølge dagtilbudsloven skal dagtilbudsbestyrelser sætte den overordnede retning for dagtilbuddet gennem principper for dagtilbuddets virksomhed. Principper udtrykker mål og værdier for dagtilbuddet. De er hjørnестenen i dagtilbudsbestyrelsernes arbejde og er, sammen med dagtilbudsloven og kommunens styrelsesvedtægter på området, det dagtilbudslederen skal lede ud fra i dagligdagen.

Principperne er dermed jeres vigtigste redskab og mulighed for indflydelse.

Hvad er et princip?

I dagtilbudssammenhæng er et princip en grundtanke der rummer en forestilling om, i hvilken retning dagtilbuddet skal bevæge sig på et bestemt område.

- Princippet skal være formuleret så konkret, at der ikke er tvivl om hensigten, og at arbejdet i dagtilbuddet uden større problemer kan indrettes der efter.
- Et godt princip er kortfattet og kontant formuleret, og det skal være så rummeligt, at nye behov og situationer kan passes ind, uden princippet skal ændres. Et princip må ikke formuleres som et diktat.
- For mange vage udtryk gør det vanskeligt at udarbejde handlingsplaner. Det skal være synligt for enhver, om principperne er fulgt eller ej.
- Principperne skal afspejle, hvilke værdier man ønsker, at dagtilbuddet skal præges af.
- Dagtilbudslederen skal have plads til at vælge mellem flere konkrete muligheder, når princippet skal omsættes til praksis.
- Et nyt princip skal være i overensstemmelse med de øvrige principper for dagtilbuddets virksomhed.

Princippets opbygning?

Et princip kan for eksempel bygges op med følgende indhold: (se skabelon)

- Formål (hvad vil vi helt overordnet opnå?)
- Mål (Hvor er i henne når princippet er ført ud i livet?)
- Dagtilbuddets ansvar (delmål, sm dagtilbuddet skal arbejde hen imod)
- Forældrenes ansvar (hvis relevant f.eks. i forhold til forældresamarbejdet)

I opbygningen af et princip er det vigtigt at holde sig for øje, at et princip skal være langt nok til at beskrive de vigtigste mål og værdier for et område og kort nok til, at det faktisk er brugbart for modtagerne, når princippet skal føres ud i virkeligheden. En tommelfingerregel kan være en længde på $\frac{1}{2}$ - 1 A4-side, men udformning og længde kan variere meget fra dagtilbud til dagtilbud og fra princip til princip.

Det gode princip skal sætte retning og give handlerum. I kan skabe retning ved at beskrive, hvilken ønskelig situation I forestiller jer. I kan skabe handlerum ved hjælp af ord og vendinger som 'så vidt muligt', 'tilstræber', 'efter bedste evne' og så videre.

Inden I går i gang

Inden i, i dagtilbudsbestyrelsen, går i gang med processen at udarbejde principper, kan i med fordel arbejde jer igennem nedenstående fire trin. På den måde kan i styrke samarbejdet og opnå en større forståelse af hinandens synspunkter og derigennem blive bevidste om, hvilket dagtilbud i sammen vil have.

Første trin: Formål med arbejdet i bestyrelsen

Metode: Drøft og reflekter i dagtilbudsbestyrelsen

- Hvad er motivationen for de enkelte bestyrelsesmedlemmer?
- Hvad vil man som medlem gerne med sit engagement i dagtilbudsbestyrelsen?
- Hvad brænder medlemmerne for?
- Er der nogen brændende platforme i dagtilbuddet?

Andet trin: Fælles forståelse af et princip

Metode: Drøft i dagtilbudsbestyrelsen

- Hvad er et princip?
- Hvad skal et princip bruges til?
- Hvad skal et princip kunne?
- Hvilke principper der er allerede udarbejdet i dagtilbuddet? Hvordan fungerer de?

Tredje trin: Proces for udarbejdelse af principper

Metode: Drøft og formuler, hvordan processen omkring udarbejdelse af det konkrete princip skal foregå. Hvem er for eksempel relevant at inddrage og hvornår. Er der data som trivselsundersøgelser eller lignende der med fordel kan inddrages.

1. Bestyrelsesmøde
2. Arbejdsgruppe/skrivegruppe
3. Sparring på personalemøder
4. Sparring i forældrerådene

Fjerde trin: Implementering af et princip

Metode: Drøftelse i dagtilbudsbestyrelsen

- Dagtilbudslederen
Hvilke handlinger skal/vil dagtilbudslederen jf. princippet sætte i værk og hvornår?
- Dagtilbudsbestyrelsen
Hvordan og hvornår fører i tilsyn med

Vedlagt er et refleksionsskema som behandler dele af ovenstående og har til formål at hjælpe dagtilbudsbestyrelserne med at lave effektfulde principper, som dagtilbudslederen kan lave handleplan ud fra.

Refleksionsskema til principper

Formål: Hjælpe dagtilbudsbestyrelser med at lave effektfulde principper, som dagtilbudslederen kan lave handleplan ud fra, og dagtilbudsbestyrelsen kan føre tilsyn med.

Metode: Drøft de forskellige spørgsmål i den rækkefølge de står i skemaet.
Blive enige om svaret og skriv det i skemaet.
Brug skemaet, mens I laver princippet.
Tag det frem, når I skal vurdere handleplaner og føre tilsyn med princippet.

Refleksionsspørgsmål	Svar
Hvad er den overordnede grund til, at vi laver dette princip?	
Hvilket overordnet formål skal princippet indeholde?	
Hvilke konkrete mål skal princippet indeholde?	
Hvordan hænger dette principområde sammen med andre af vores principper?	
Hvilken viden har vi brug for, og hvem kan hjælpe os?	
Hvem skal inddrages, høres m.v.?	
Hvem er ansvarlig for de forskellige arbejdsopgaver?	
Hvordan ser tidsplanen ud?	
Andet...	

Skabelon for princippet indhold og form

Formål <i>Hvad vil vi helt overordnet opnå med princippet?</i>	
Mål <i>Hvor er vi henne når princippet er ført ud i livet?</i>	
Dagtilbuddets ansvar <i>Delmål, som dagtilbuddet skal arbejde hen imod</i>	
Forældrenes ansvar <i>Hvis relevant f.eks. i forhold til forældresamarbejde</i>	
Sammenhæng til øvrige principper <i>Ligger princippet i forlængelse/er koblet til dagtilbuddets øvrige værdisæt og øvrige principper?</i>	

